

บันทึกการสังเกตบริเวณแยกที่มีการจราจรหนาแน่น

บันทึกการสังเกตการจราจรที่บริเวณแยกประตูน้ำ

1. ลักษณะโดยทั่วไปของสถานที่ ถนนบริเวณแยกประตูน้ำเป็นบริเวณที่มีการจราจรคับคั่ง ซึ่งจัดเป็นถนน เติมนทางเดียว เป็นจุดตัดของถนนเพชรบุรี และถนนราชปรารภ มีสะพานต่างระดับจากถนนเพชรบุรีเพื่อข้ามแยกประตูน้ำ (ดูแผนที่ประกอบ)

2. กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ บริเวณแยกประตูน้ำ เป็นถนนที่รับรถมาจากแยกราชประสงค์ เพื่อผ่านตลาดประตูน้ำ มุ่งหน้าไปถนนหลายสายด้วยกัน ได้แก่ ถนนศรีอยุธยา ถนนดินแดง ไปอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ส่วนจุดที่มาจากถนนเพชรบุรี เป็นถนนจัดทางเดินรถทางเดียว จากแยกราชเทวี ข้ามแยกประตูน้ำ เพื่อมุ่งหน้าไปทางแยกทางด่วนเพชรบุรี แยกชิดลม แยกวิทยุ และแยกมิตรสัมพันธ์ บริเวณดังกล่าวมีการจราจรคับคั่งตลอดทั้งวัน โดยเฉพาะในช่วงเวลาเช้า และช่วงเย็น รวมทั้งในช่วงวันหยุดราชการ จะมีการจราจรที่คับคั่ง เนื่องจากเป็นจุดที่มีประชาชนเป็นจำนวนมาก และมีรถบริการหลายประเภทด้วยกัน เช่น รถแท็กซี่ รถเมล์ รถสามล้อเครื่อง รถตุ๊ก ฯลฯ มักจะจอดไม่เป็นระเบียบ ซึ่งบริเวณแยกประตูน้ำมีป้อมตำรวจจราจรอยู่ 2 แห่ง คือ ที่บริเวณ มุมถนนเพชรบุรีที่เลี้ยวซ้ายเข้าสู่ถนนราชปรารภ และที่บริเวณกลางแยกประตูน้ำมีป้อมตำรวจจราจรอยู่ซึ่งเป็นป้อมขนาดเล็ก จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจอยู่ประจำ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจสถานีตำรวจนครบาลพญาไท อยู่ประจำที่ป้อมหัวมุมถนนจะมีการสับเปลี่ยนเข้าเวรยามกัน แบ่งเวรยามกันเป็นช่วงคือ ผลัดที่ 1 เวลา 08.01-16.00 น. ผลัดที่ 2 เวลา 16.01-24.00 น. และผลัดที่ 3 เวลา 00.01-08.00 น. ซึ่งไม่มีหน้าที่โดยตรงด้านการจราจร เพียงแต่มีหน้าที่รับแจ้งเหตุต่าง ๆ ส่วนที่บริเวณกลางแยกมีป้อมของตำรวจจราจรโดยเฉพาะ มีหน้าที่กวดสัญญาณไฟ และอำนวยความสะดวกด้วยการจราจร ตลอดจนการจับกุมออกใบสั่งสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎหมาย

3.เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกอยู่ที่บริเวณแยกประตูน้ำมีด้วยกันหลายหน่วย หน่วยหลักคือตำรวจจราจรของ สน.พญาไท คือ ส.ต.ท.ภานุวัฒน์ และ จ.ส.ต.วิชัย มีตำรวจจราจรกลาง และตำรวจในโครงการพระราชดำริ เป็นกำลังเสริม ซึ่งความรับผิดชอบหลักอยู่ที่ตำรวจจราจรของ สน.พญาไท ที่ช่วยอำนวยความสะดวกทำหน้าที่กวดสัญญาณไฟจราจรจำนวน 2 นายมีการสับเปลี่ยนกันทำหน้าที่ ในช่วงเวลาเร่งด่วนและภาวะการจราจรที่มีปัญหาติดขัด ซึ่งจะพิจารณาในเวลาพักผ่อน เวลาที่การจราจรคับคั่งในช่วง 06.00-09.00 น. และช่วงเวลา 16.00-20.00 น. ซึ่งระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตำรวจจราจรนั้น ส.ต.ท.ภานุวัฒน์ และ จ.ส.ต.วิชัย จะมีการช่วยเหลือกัน เมื่อมีรถคาอยู่ก็แยกก็จะช่วยอำนวยความสะดวก เมื่อการปล่อยสัญญาณไฟในระบบอัตโนมัติปล่อยรถไม่สมดุลย์กัน ก็จะกวดสัญญาณไฟจราจรช่วย โดยใช้วิทยุสื่อสารประสานงานทางข่ายจราจรจากแยกราชประสงค์ ถึงแยกนิคมรถไฟ มักกะสัน และจากแยกราชเทวี จนถึงแยกวิทยุเพชร เพื่อให้การปล่อยรถไม่ค้างบนถนนนานมากเกินไป ในการทำงานในหน้าที่มีผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรคอยกำกับดูแลตลอดมีการสั่งการทางวิทยุสื่อสาร และการมาตรวจตราด้วยตนเอง

-สวัสดิการที่ได้รับ ส.ต.ท.ภานุวัฒน์ ได้รับอัตราเงินเดือน 5,020 บาท มีเงินเปอร์เซ็นต์การจับกุม โดยออกใบสั่ง ซึ่งในแต่ละเดือนมีไม่มากนัก พอเป็นค่าใช้จ่ายประกอบ สำหรับชีวิตในครอบครัวแต่งงานแล้ว

ภรรยาประกอบอาชีพค้าขายเสื้อผ้า มีบุตร 1 คน อายุ 5 ปี กำลังเรียนอยู่ที่โรงเรียนอนุบาลใกล้เคียงกับ สน.พญาไท การไปรับไปส่งเป็นงานหลักของภรรยา แต่ในบางครั้ง ส.ต.ท.ภาณุวัฒน์ จะเป็นผู้ไปรับส่งด้วยเมื่อภรรยาไม่ว่าง และ ปลีกตัวมาจากการอำนวยความสะดวกที่บริเวณแยกได้ ในส่วนของขงัญกำลังใจในการทำงานดีพอสมควร ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลมักจะชมเชยที่มาปฏิบัติหน้าที่ตรงตามเวลา อยู่ปฏิบัติที่จุดไม่ให้มีการบกพร่อง ซึ่งจะมีการ ลังสรรค้มอบรางวัลให้กับตำรวจจราจรดีเด่น และในช่วงที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีมนตรีทำหน้าที่ดูแลด้านการจราจร ส.ต.ท.ภาณุวัฒน์ ได้สิทธิ์เดินทางไปดูงานด้านการจราจรที่ประเทศสิงคโปร์ เป็นรางวัลในการปฏิบัติงานด้วย ด้านสุขภาพ มีสุขภาพแข็งแรงดี สูบบุหรี่และดื่มสุรา เมื่อมีโอกาสจะออกกำลังกายโดย วิ่งรอบสนามฟุตบอลที่โรงเรียนสันติราษฎร์ ซึ่งอยู่ใกล้กับที่พักที่แฟลตบ้านพัก สน.พญาไท เมื่อมีอาการเจ็บป่วยจะต้องยื่นใบลาต่อผู้บังคับบัญชาก่อน ยกเว้นแต่เป็นกรณีเร่งด่วนฉุกเฉิน ระยะเวลาพักผ่อนเป็นช่วง ๆ รวมแล้ววันละ 6-7 ชั่วโมง

-ข้อเสนอแนะของ ส.ต.ท.ภาณุวัฒน์ฯ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจจราจร เนื่องจากในปัจจุบันมีปริมาณรถมากเมื่อเทียบกับปริมาณของถนน ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานหนัก และการปฏิบัติตามกฎหมายจะมีการฝ่าฝืนกันบ่อยครั้ง เมื่อจับกุมก็จะขอร้องบ้าง บอกว่าไม่เคยผ่านถนนเส้นดังกล่าวบ้าง อ้างว่ารู้จักกับนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่บ้าง ซึ่งถ้ามีการออกใบสั่งจากคนใช้รถกลุ่มนี้มักจะถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิได้ในภายหลัง โดยเฉลี่ยใน 1 วันจะออกใบสั่งให้กับผู้ขับรถที่ฝ่าฝืนกฎหมายจราจรประมาณ 10 ราย ส่วนใหญ่เป็นรถเก๊กซี่ เนื่องจากขับรถด้วยความเร็ว ซอกแซกเมื่อมีช่องว่าง และมักจะหยุดรถรับส่งในเขตห้ามจอด และปัญหาที่พบบ่อยครั้งคือเครื่องยนต์รถขัดข้องในเวลาที่สภาพเก่า ซึ่งตำรวจจราจรต้องออกมาช่วยเหลือ ข้อเสนอแนะควรให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ของ สน.พญาไท ประจำจุดที่แยกประตูน้ำให้มากกว่าจำนวน 2 คน เนื่องจากตำรวจจราจรจากหน่วยงานอื่นมีหน้าที่ในด้านการอำนวยความสะดวกเท่านั้น และไม่ค่อยมีความรับผิดชอบในการอยู่ประจำจุดมากนัก และอยากจะให้ผู้ใช้รถใช้ถนนรักษาระเบียบวินัยในการขับรถ ไม่ใช่อารมณ์ปาดหน้ารถกัน ซึ่งพบเห็นได้บ่อยครั้ง และด้านสุขภาพ ให้มีการจัดเครื่องป้องกันอากาศเป็นพิษให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ซึ่งที่ได้รับมาใช้ไม่ค่อยมีคุณภาพ ต้องจัดหาซื้อมาเอง และอัตราเงินเดือนควรเพิ่มให้มากกว่านี้ เนื่องจากว่าต้องทำงานหนัก

4. ลักษณะทางสังคมทั่วไป บริเวณดังกล่าวเป็นศูนย์กลางด้านการค้าขายเสื้อผ้า และย่านธุรกิจ มีประชาชนที่สัญจรอยู่ที่บริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมากด้วยกัน มีทั้งรถบรรทุกสินค้า และรถที่รับส่งผู้โดยสาร ซึ่งเป็นจุดที่มีรถโดยสารประจำทางเป็นจำนวนมากหลายสายด้วยกัน โดยที่ดังกล่าวได้กำหนดให้รถเมล์วิ่งตามช่องเดินรถประจำทางอย่างชัดเจน ซึ่งช่องเดินรถประจำทางเป็นช่องเดินรถที่วิ่งสวนจากช่องเดินรถปกติ ที่พบเห็นพฤติกรรมของคนขับรถเมล์ส่วนใหญ่จะขับล้ำออกนอกช่องรถโดยสารประจำทาง หรือคร่อมช่องเดินรถของรถโดยสารประจำทาง และมักจะขับรถด้วยความเร็วเมื่อมีโอกาส และด้านหน้าศูนย์การค้าซีตี้มีรถจอดรับส่งเป็นจำนวนมาก เพื่อรับส่งผู้โดยสารที่ซื้อสินค้าที่ตลาด และมีรถจักรยานยนต์รับจ้างที่จอดรถบริเวณพื้นผิวการจราจร

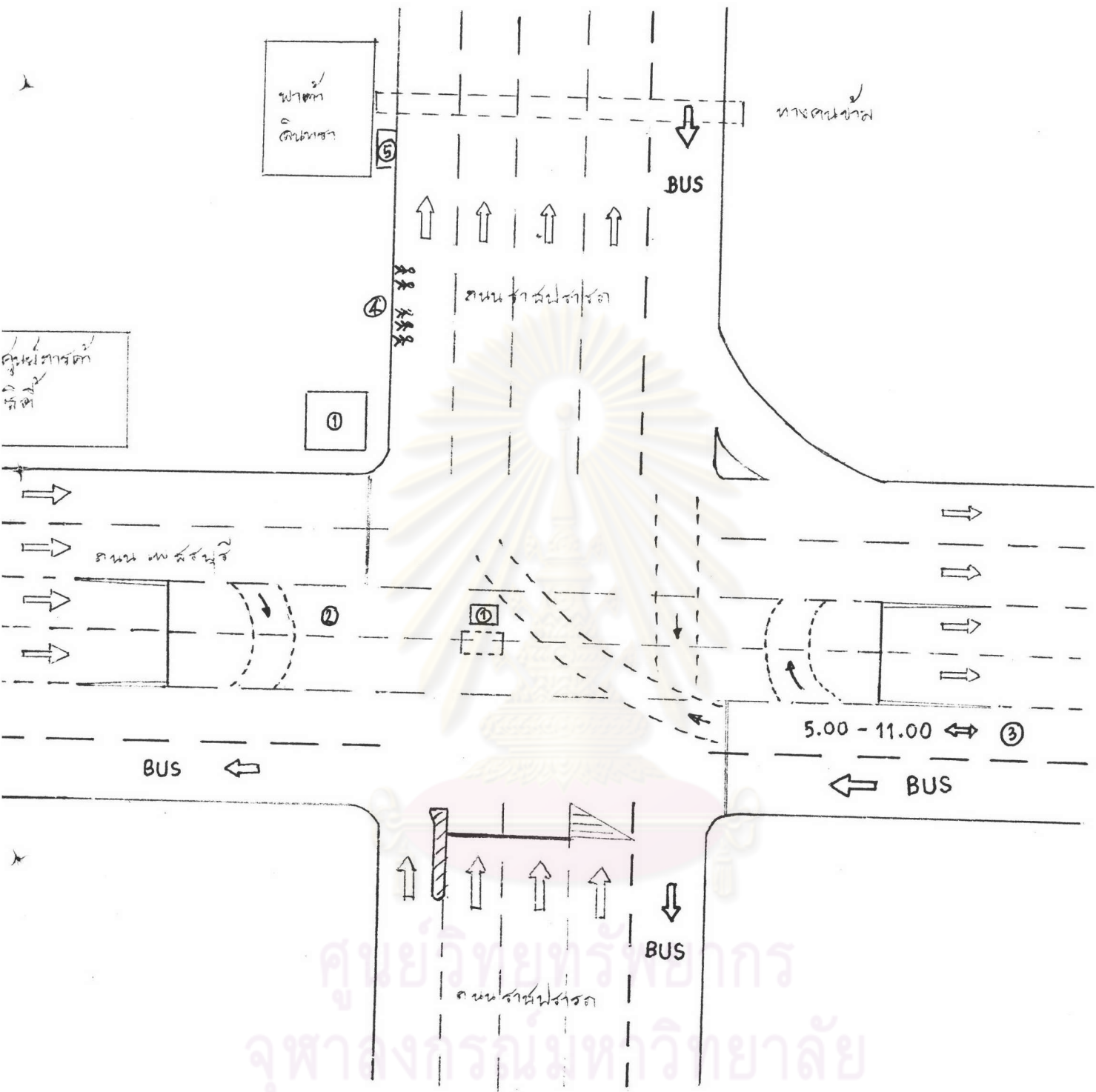
-กลุ่มคนที่สัญจรไปมาที่บริเวณแยกประตูน้ำและที่ตลาดประตูน้ำนั้น มีกลุ่มบุคคลหลากหลาย ทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินซื้อสินค้า กลุ่มคนดังกล่าวค่อนข้างที่จะขาดระเบียบวินัยในการสัญจรไปมา เช่น การเดินข้ามถนนโดยไม่ใช้ทางข้าม การเดินหาซื้อสินค้าลงบนพื้นผิวถนนทำให้เสียช่องทางเดินรถโดยสารประจำทาง ฯลฯ จากการสังเกตได้พบว่าพ่อค้าแม่ค้าที่บริเวณดังมีความเร่งรีบในการดำเนินการด้านการค้าขาย

-ปัญหาการจราจรที่ติดขัดส่วนใหญ่เป็นกรณีที่คนที่ไม่สามารถไปมาได้ลงมาบนพื้นผิวการจราจร ก่อให้เกิดปัญหาการขับเคลื่อนได้ไม่สะดวก และรถที่ผ่านถนนดังกล่าวมีการชะลอความเร็วลง เพื่อใช้ความระมัดระวัง และปัญหาการกำหนดช่องทางเดินรถโดยสารประจำทางไม่มีความชัดเจนพอ ในเรื่องสัญญาณไฟจราจร ที่มีการปล่อยไฟเขียวให้รถทั้งสองฝ่ายออกพร้อมกันจึงต้องมีการรอกันและอาจก่อให้เกิดปัญหาการเฉี่ยวชนกันได้ และกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรคอยดูแลสัญญาณไฟ ระบบอัตโนมัติมักจะไม่สัมพันธ์กับปริมาณรถ

-อุบัติเหตุที่พบมักจะมีการเฉี่ยวชนกันในช่วงที่เปลี่ยนสัญญาณไฟจราจร และมีการเปลี่ยนช่องทางวิ่ง ซึ่งรถที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งได้แก่รถจักรยานยนต์และรถโดยสารประจำทาง ที่มีการโดนกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ความเสียหายไม่มาก เมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมาพบมีการเจรจาตกลงกันได้โดยใช้เวลาไม่มากนัก ช่วงที่เกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้งจะเป็นช่วงที่การจราจรไม่คับคั่งมากนัก จะเป็นช่วงที่รถสามารถใช้ความเร็วได้ และอาจมีการเฉี่ยวชนกันได้ หากกรณีที่ติดขัดมักเกิดการเฉี่ยวกันเล็กน้อยเท่านั้น เช่น เปิดประตูรถยนต์แล้วถูกรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชน การเฉี่ยวกันของรถเมล์กับรถจักรยานยนต์ อาจถึงได้รับบาดเจ็บ และในเวลากลางคืนที่ได้สะพานต่างระดับข้ามแยกประตูน้ำแสงไฟที่ส่องมานั้นมีความมัวมองเห็นไม่ชัดเจน



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



- ① ปิดผดตำรวจ
- ② สะพานต่างระดับประยูร
- ③ ปิดเดินรถที่กำหนดให้ถึงได้เฉพาะในเวลา 09.00-11.00 น. หากเกินเวลา เป็นทางวิ่งปกติ
- ④ จุดที่คนขับต้องมาเดินบนผิวจราจร
- ⑤ ห้ามหยุดรถโดยสมัครประจำทาง ที่มีผู้โดยสารแล้ว เพื่อลดอุบัติเหตุ

ภาพถ่ายบริเวณแยกประตูน้ำ



บริเวณแยกประตูน้ำ เป็นจุดตัดของถนนราชปรารภ และ ถนนเพชรบุรี ซึ่งมีสะพานต่างระดับข้ามแยกประตูน้ำ จากถนนเพชรบุรี เพื่อระบายรถจากถนนเพชรบุรี ทั้งถนนเพชรบุรี และถนนราชปรารภ เป็นถนนที่กำหนดให้เดินรถทางเดียว แต่มีช่องทางเดินรถเมล์ที่สวนช่องทางได้ 1 ช่องทาง ในถนนเพชรบุรี กำหนดเวลาในการวิ่งได้ช่องทางพิเศษ ตั้งแต่เวลา 05.00-11.00 น. คู่กับเส้นเดินรถประจำทาง เป็นการระบายรถเข้าในตัวเมืองกรุงเทพมหานคร ซึ่งการจราจรบริเวณแยกประตูน้ำนี้มีความหนาแน่นจุดหนึ่ง ความคับคั่งของปริมาณรถที่ผ่านไปมา มีตลอด ไม่ว่าจะเป็นรถเมล์ รถแท็กซี่ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล ฯลฯ ตลอดจนประชาชนผ่านไปมามาก เนื่องจากเป็นบริเวณศูนย์การค้า โรงแรม และตลาด

บันทึกการสังเกตการจราจรที่บริเวณแยกพญาไท

1. ลักษณะโดยทั่วไปของสถานที่ สี่แยกพญาไทเป็นจุดตัดของถนนพญาไทและถนนศรีอยุธยา ซึ่งปัญหาการจราจรที่คับคั่งเป็นแยกที่ต่อเนื่องจากวงเวียนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิที่มีปัญหาเกี่ยวกับการจราจรติดขัดตลอดทั้งวัน และถนนเส้นดังกล่าวมีการกำหนดช่องทางวิ่งพิเศษในเวลา 05.00 -11.00 น. ของถนนพญาไท กำหนดให้เป็นช่องทางเดินรถพิเศษได้ 1 ช่องทาง ซึ่งอยู่อีกฝั่งหนึ่งของเกาะกลางถนน แต่ในบางวันจะมีการตั้งกรวยปิดช่องทางจราจร และที่บริเวณแยกมีป้อมตำรวจจราจรอยู่ที่บริเวณด้านหน้าโรงแรมพลอลิตา และเครื่องหมายการจราจรของทั้ง 4 ด้านของถนนมีความแตกต่างกัน ในส่วนของเครื่องหมายบังคับเลี้ยว (มีแผนภาพเส้นทางถนนประกอบ)

2. กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ บริเวณแยกมีทางคนข้ามบนถนนโดยไม่มีสะพานคนข้ามให้คนข้ามเพื่อสะดวกในการเดินข้ามถนน ซึ่งจุดดังกล่าวมีการก่อสร้างทางรถไฟฟ้า ทำให้เสียช่องทางในการเดินรถไป และบริเวณดังกล่าวมีการจัดช่องให้รถโดยสารประจำทางของถนนพญาไท ที่จะวิ่งไปทางอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ จำนวน 1 ช่องทาง ส่วนจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิไปทางห้างสรรพสินค้ามาบุญครองมีป้ายหยุดรถโดยสารประจำทางเพียงแห่งเดียวคือที่ด้านหน้าโรงแรมเอเชีย ผู้โดยสารรถเมล์จึงมักจะลงรถกลางถนนแล้วเดินลัดเลาะเพื่อขึ้นที่ทางเท้า อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย การจราจรมีความคับคั่งตลอดแทบทั้งวัน ในเส้นถนนพญาไท ส่วนถนนศรีอยุธยาการจราจรจะมีความคับคั่งมากในช่วงระหว่างเวลา 06.00-09.00 น. และในช่วงเวลา 16.00-20.00 น. มีป้อมเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นทั้งที่พักและตู้กดสัญญาณไฟ เป็นป้อมที่มีขนาดใหญ่ ภายในมีเครื่องปรับอากาศ รถที่ผ่านแยกดังกล่าวมีแทบทุกชนิด อันได้แก่ รถเมล์ รถนั่งส่วนบุคคล รถแท็กซี่ รถตู้ ฯลฯ ในเวลาช่วงเช้าและช่วงบ่าย ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรจากหลายหน่วยงานด้วยกันช่วยอำนวยความสะดวกเพื่อให้คล่องตัว พฤติกรรมการเบียดเบียนที่พบส่วนใหญ่เป็นกรณีที่รถแท็กซี่และรถเมล์มักจะจอดรอคาบริเวณแยกส่งผลให้การจราจรติดขัด

3.เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกอยู่ที่บริเวณแยกประตุน้ำมีด้วยกันหลายหน่วย หน่วยหลักคือตำรวจจราจรของ สน.พญาไท คือ ส.ต.อ.อรรณพ และ จ.ส.ต.เอกราช มีตำรวจจราจรกลาง และตำรวจในโครงการพระราชดำริ เป็นกำลังเสริม ซึ่งความรับผิดชอบหลักอยู่ที่ตำรวจจราจรของ สน.พญาไท ที่ช่วยอำนวยความสะดวกทำหน้าที่กักสัญญาณไฟจราจรจำนวน 2 นายมีการสับเปลี่ยนกันทำหน้าที่ ในช่วงเวลาเร่งด่วนและภาวะการจราจรที่มีปัญหาติดขัด ซึ่งจะพิจารณาในเวลาพักผ่อน เวลาที่การจราจรคับคั่งในช่วย 06.00-09.00 น. และช่วงเวลา 16.00-20.00 น. ซึ่งระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตำรวจจราจรนั้น ส.ต.อ.อรรณพ และ จ.ส.ต.เอกราช จะมีการช่วยเหลือกัน เมื่อมีรถคาอยู่ที่แยกก็จะช่วยอำนวยความสะดวก เมื่อการปล่อยสัญญาณไฟในระบบอัตโนมัติปล่อยรถไม่สมดุลกัน ก็จะกดสัญญาณไฟจราจรช่วย โดยใช้วิทยุสื่อสารประสานงานทางข่ายจราจรจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งปัญหาการจราจรที่คับคั่งส่วนใหญ่จะมาจากบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งแยกพญาไทเป็นแยกแรกที่รับรถมาจากจุดดังกล่าว ส่วนในเส้นถนนศรีอยุธยาจากแยกศรีอยุธยาไปยังถนนราชปรารภไม่ค่อยจะมีปัญหาเรื่องการจราจรมากนัก เพื่อให้การปล่อยรถไม่ค้างบนถนนนานมากเกินไป ในการทำงานในหน้าที่มีผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรคอยกำกับดูแลตลอดมีการสั่งการทางวิทยุสื่อสาร และการมาตรวจตราด้วยตนเอง และจุดที่แยกพญาไทมักจะมีนายตำรวจระดับสูงมากคอยควบคุม เนื่องจากเป็นเส้นทางที่มีขบวนเสด็จพระราชดำเนินของพระบรมวงศานุวงศ์ผ่านบ่อยครั้ง

-สวัสดิการที่ได้รับ ส.ต.อ.อรรณพ ได้รับอัตราเงินเดือน 5,700 บาท มีเงินเปอร์เซ็นต์การจับกุม โดยออกไปส่ง ซึ่งในแต่ละเดือนมีไม่มากนัก พอเป็นค่าใช้จ่ายประกอบ สำหรับชีวิตในครอบครัวแต่งงานแล้ว ภรรยาประกอบอาชีพค้าขายเสื้อผ้า มีบุตรเป็นหญิง 1 คน อายุ 5 ปี กำลังเรียนอยู่ที่โรงเรียนอนุบาลใกล้เคียงกับ สน.พญาไท การไปรับไปส่งเป็นหน้าที่ของ ส.ต.อ.อรรณพ เนื่องจากปฏิบัติหน้าที่อยู่ใกล้เคียงและสามารถขับรถจักรยานยนต์มารับ-ส่งได้ตามเวลา มีบ้านพักอยู่ที่แฟลตของตำรวจ ในส่วนของขวัญกำลังใจในการทำงานดีพอสมควร แต่เคยถูกลงโทษที่ได้เข้าเวรล่าช้า และเคยนั่งหลับในป้อมกดสัญญาณไฟจราจรถูกลงโทษให้ไปอยู่ในตำแหน่งอื่น แล้วได้วิ่งเต้นจากนายตำรวจระดับสูงเพื่อให้เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรเหมือนเดิม ด้านสุขภาพ มีสุขภาพแข็งแรงดี ไม่สูบบุหรี่ แต่ดื่มสุรบ้างในงานสังสรรค์ เมื่อมีโอกาสจะออกกำลังกายโดยวิ่งรอบสนามฟุตบอลที่โรงเรียนสันติราษฎร์ ซึ่งอยู่ใกล้กับที่พักที่แฟลตบ้านพัก สน.พญาไท เมื่อมีโอกาสเจ็บป่วยจะต้องยื่นใบลาต่อผู้บังคับบัญชาก่อน ยกเว้นแต่เป็นกรณีเร่งด่วนฉุกเฉิน ระยะเวลาพักผ่อนเป็นช่วง ๆ รวมแล้ววันละ 6-7 ชั่วโมง ซึ่งคิดว่าเป็นเวลาที่เพียงพอ

-ข้อเสนอแนะของ ส.ต.อ.อรรณพฯ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจจราจร เนื่องจากในปัจจุบันมีปริมาณรถมากเมื่อเทียบกับปริมาณของถนน ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานหนัก ควรจะมีการเพิ่มอัตราให้เหมาะสมเมื่อเทียบกับตำแหน่งในหน่วยราชการอื่นกับระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่ง ส.ต.อ.อรรณพ เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจมาแล้วถึง 7 ปี และการปฏิบัติตามกฎจราจรมักจะมีการฝ่าฝืนกันบ่อยครั้ง เมื่อจับกุมก็จะขอ ร้องบ้าง บอกว่าไม่เคยผ่านถนนเส้นดังกล่าวบ้าง อ้างว่ารู้จักกับนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่บ้าง ซึ่งถ้ามีการออกไปส่งจาก คนใช้รถกลุ่มนี้มักจะถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิได้ในภายหลัง จึงมีความจำเป็นต้องปล่อยเลยตามเลย โดยเฉลี่ยใน 1 วันจะออกไปส่งให้กับผู้ขับรถที่ฝ่าฝืนกฎจราจรประมาณ 5 ราย ส่วนใหญ่เป็นรถแท็กซี่ เนื่องจากขับรถด้วยความเร็ว ซอกแซกเมื่อมีช่องว่าง และมักจะหยุดรถรับส่งในเขตห้ามจอด ขับรถฝ่าฝืนเครื่องหมายบังคับป้ายเลี้ยวขวา ซึ่งเมื่อเข้า ช่องทางแล้วเปลี่ยนไปในทิศทางอื่น ทำให้การจราจรติดขัด และปัญหาที่พบบ่อยครั้งคือเครื่องยนตร์รถขัดข้องในรถที่ สภาพเก่า ซึ่งตำรวจจราจรต้องออกมาช่วยเหลือ ข้อเสนอแนะควรให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ของ สน.พญาไท ประจำจุดที่แยกประตูน้ำให้มากกว่าจำนวน 2 คน เนื่องจากตำรวจจราจรจากหน่วยงานอื่นมีหน้าที่ในด้านการอำนวยความสะดวกจราจรเท่านั้น และไม่ค่อยมีความรับผิดชอบในการอยู่ประจำจุดมากนัก และอยากจะให้ผู้ใช้รถใช้ถนนระมัดระวังวินัยในการขับรถ ไม่ใช้อารมณ์ปาดหน้ารถกัน ซึ่งพบเห็นได้บ่อยครั้ง และด้านสุขภาพ ให้มีการจัดเครื่องป้องกันอากาศเป็นพิษให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ซึ่งที่ได้รับมาใช้ไม่ค่อยมีคุณภาพ ต้องจัดหาซื้อมาเอง และอัตราเงินเดือน ควรเพิ่มให้มากกว่านี้ เนื่องจากว่าต้องทำงานหนัก

4. ลักษณะทางสังคมทั่วไป บริเวณดังกล่าวเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา การต่อรถที่บริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ รถจึงมักจะเสียดกันมาจอดที่ถนนศรีอยุธยา และเป็นศูนย์กลางด้านสำนักงานธุรกิจโรงแรม ที่ตั้งอยู่บริเวณดังกล่าวเป็นจำนวนมากด้วยกัน มีทั้งรถบรรทุกสินค้า และรถที่รับส่งผู้โดยสาร ซึ่งเป็นจุดที่มีรถโดยสารประจำทาง เป็นจำนวนหลายสายด้วยกัน โดยที่ดังกล่าวได้กำหนดให้รถเมล์วิ่งตามช่องเดินรถประจำทางอย่างชัดเจนบนถนน พญาไท ส่วนถนนอื่นไม่ได้กำหนดช่องเดินรถประจำทางไว้ จึงทำให้รถโดยสารประจำทางวิ่งที่บริเวณกลางถนน หรือ ในช่องจราจร ซึ่งช่องเดินรถประจำทางเป็นช่องเดินรถจัดไว้ในช่องซ้ายสุด ที่พบเห็นพฤติกรรมของคนขับรถเมล์ ส่วนใหญ่จะขับล้ำออกนอกช่องรถโดยสารประจำทาง หรือ คร่อมช่องเดินรถของรถโดยสารประจำทาง เมื่อถึงใกล้

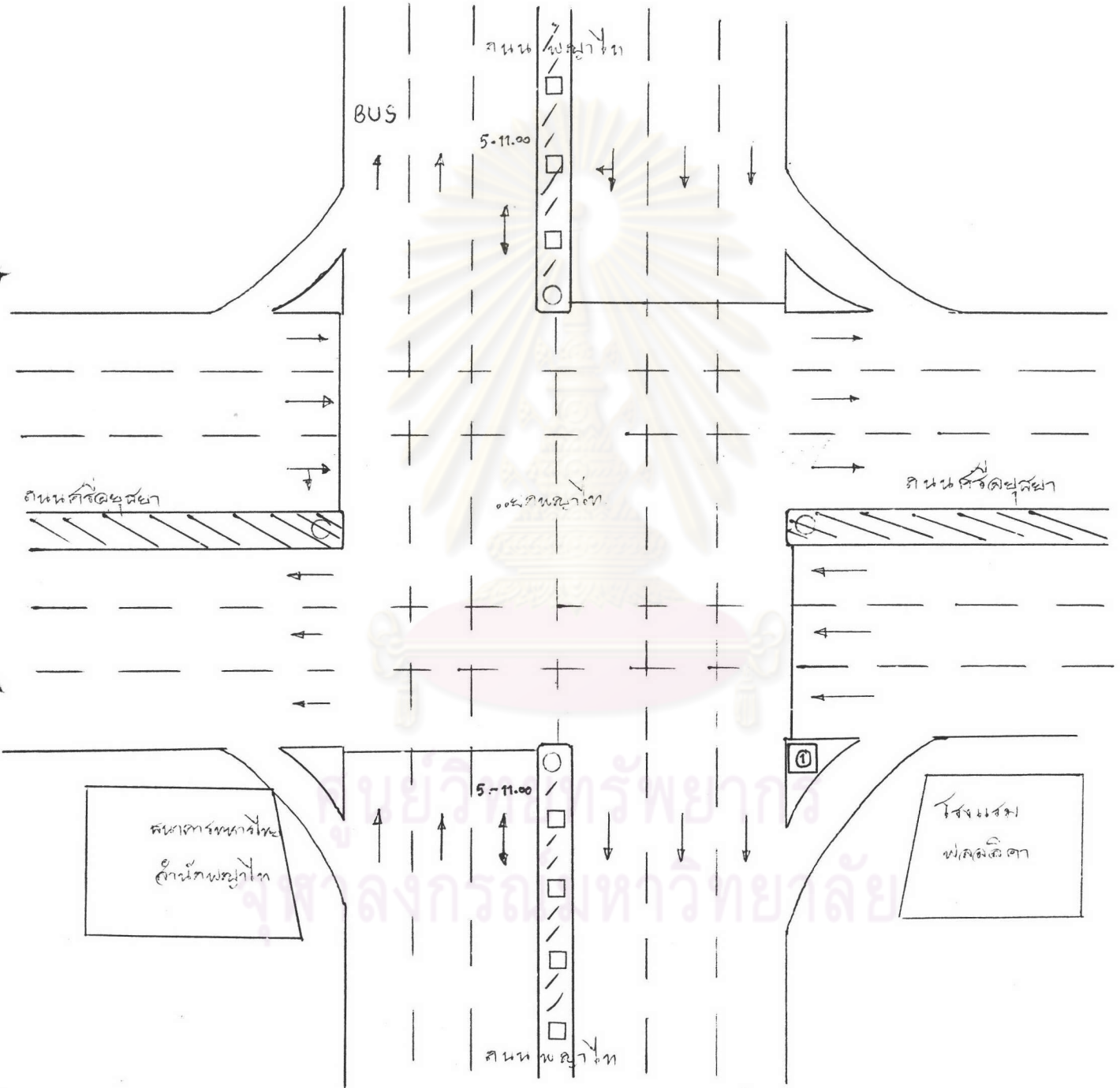
วงเวียนอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิจึงค่อยกลับเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง เพื่อเข้าสู่ป้ายหยุดรถโดยสารประจำทางบริเวณรอบ ๆ วงเวียน และสถานที่ใกล้เคียงเป็นจุดที่รับส่งสินค้าโดยผ่านองค์การ ร.ส.พ.(องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์) จึงมีปริมาณรถบรรทุกของ ร.ส.พ.จอดอยู่ที่ถนนศรีอยุธยาเป็นจำนวนมาก ที่ใกล้เคียงมีโรงพยาบาลหลายแห่ง อาทิเช่น โรงพยาบาลเดชา โรงพยาบาลพญาไท 1 ในช่วงวันหยุดจะมีผู้เข้ารักษาพยาบาลทำให้การจราจรติดขัด

-กลุ่มคนที่สัญจรไปมาที่บริเวณแยกพญาไท มีกลุ่มบุคคลหลากหลาย ทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินซื้อสินค้า กลุ่มคนดังกล่าวค่อนข้างที่จะขาดระเบียบวินัยในการสัญจรไปมา เช่น การเดินข้ามถนนโดยไม่ใช้ทางข้าม การเดินลัดเลาะระหว่างที่รถหยุดรอสัญญาณไฟจราจรบนถนน ทำให้รถที่วิ่งมาต้องชะลอความเร็วของรถลง

-ปัญหาการจราจรที่ได้พบส่วนใหญ่เป็นกรณีของคนที่สัญจรไปมาได้ลงมาบนพื้นผิวการจราจร ก่อให้เกิดปัญหาการขับเคลื่นได้ไม่สะดวก และรถที่ผ่านถนนดังกล่าวมีการชะลอความเร็วลง เพื่อใช้ความระมัดระวัง และปัญหาการกำหนดช่องทางเดินรถโดยสารประจำทางไม่มีความชัดเจนพอ ในเรื่องสัญญาณไฟจราจร ที่มีการปล่อยไฟเขียวให้รถทั้งสองฝ่ายออกพร้อมกันจึงต้องมีการรอกันและอาจก่อให้เกิดปัญหาการเฉี่ยวชนกันได้ และกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรคอยดูแลจุดสัญญาณไฟ ระบบอัตโนมัติมักจะไม่สัมพันธ์กับปริมาณรถ และเส้นทางบังคับเลี้ยวทั้ง 4 ด้านของแยกไม่เหมือนกัน จึงมักจะมีรถที่ไม่ชำนาญเส้นทางจอดรถแล้วมักจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรออกไปสั่ง

-อุบัติเหตุที่พบบ่อยมักจะมีการเฉี่ยวชนกันในช่วงที่เปลี่ยนสัญญาณไฟจราจร และมีการเปลี่ยนช่องทางวิ่ง ซึ่งรถที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งได้แก่รถจักรยานยนต์และรถโดยสารประจำทาง ที่มีการโดนกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ความเสียหายไม่มาก เมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมาพบมีการเจรจาตกลงกันได้โดยใช้เวลาไม่มากนัก ช่วงที่เกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้งจะเป็นช่วงที่การจราจรไม่คับคั่งมากนัก จะเป็นช่วงที่รถสามารถใช้ความเร็วได้ และอาจมีการเฉี่ยวชนกันได้ หากกรณีที่ติดขัดมักเกิดการเฉี่ยวกันเล็กน้อยเท่านั้น เช่น เปิดประตูรถยนต์แล้วถูกรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชน การเฉี่ยวกันของรถเมลล์กับรถจักรยานยนต์ อาจถึงได้รับบาดเจ็บ และ ในเวลาากลางคืน ถนนศรีอยุธยาจะมีรถจักรยานยนต์ขับด้วยความเร็วเป็นกลุ่มวัยรุ่นซึ่งมักจะแข่งขันกัน ส่งเสียงดัง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจสน.พญาไท ได้วางแผนจับกุมกันบ่อยครั้ง แต่เนื่องจากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจเวลากลางคืนมีน้อยจึงจับกุมได้ไม่หมด

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



- สัญลักษณ์ไฟจราจร
- เต้าทวนรถไฟฟ้า
- ① ฝัฒนการจราจร ถนนคนเดิน

ภาพถ่ายบริเวณแยกพญาไท



แยกพญาไท เป็นจุดตัดของถนนพญาไท และถนนศรีอยุธยา เป็นแยกแรกที่ได้รับรถมาจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งถนนเส้นดังกล่าวเป็นถนนที่เป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจสำคัญ มีปริมาณรถมาก ความคับคั่งของรถบริเวณดังกล่าว มีตลอดทั้งวัน ซึ่งในช่วง ปี พ.ศ. 2539 รัฐบาลได้มีโครงการสร้างทางรถไฟ ซึ่งต้องใช้เวลานาน ทำให้สภาพการจราจร มีปัญหามากขึ้น เนื่องจากต้องเสียพื้นที่การจราจรในการก่อสร้าง และเป็นแยกที่ประชาชนผ่านสัญจรข้ามถนนตลอด

บันทึกการสังเกตการจราจรที่บริเวณแยกอุรุพงษ์-ยมราช

1. ลักษณะโดยทั่วไปของสถานที่ สี่แยกยมราชเป็นจุดตัดของถนนสวรรคโลก ถนนหลานหลวง และถนนพิษณุโลก โดยมีสะพานต่างระดับยมราชข้ามแยกและข้ามทางรถไฟเพื่อเข้าสู่ถนนเพชรบุรี มีจุดเริ่มต้นที่แยกอุรุพงษ์ ซึ่งแยกอุรุพงษ์เป็นจุดตัดของถนนพระรามที่ 6 และถนนเพชรบุรีช่วงต้น ซึ่งปัญหาการจราจรของทั้งสองแยกมีความคับคั่งมาก แยกยมราชเป็นแยกที่รับรถมาจากหลายจุดด้วยกัน คือ จากแยกอุรุพงษ์ ซึ่งปกติมีปัญหาด้านการจราจรในช่วงก่อน 11.00 น. ที่กำหนดให้รถชนิดอื่นวิ่งได้ หลังจากนั้นจะมีรถวิ่งได้เพียงรถเมล์เท่านั้น ส่วนด้านถนนหลานหลวงเป็นเส้นทางที่กำหนดให้เฉพาะรถเมล์เท่านั้นที่วิ่งผ่านแยกยมราชที่จะไปทางถนนสวรรคโลก และไปทางถนนเพชรบุรีได้ ปัญหาการจราจรที่จุดนี้ส่วนใหญ่เกิดจากการที่รถเมล์วิ่งเลี้ยวที่บริเวณแยก ไม่สามารถใช้ความเร็วได้ในขณะที่รถเมล์วิ่งเลี้ยว (มีแผนภาพเส้นทางถนนประกอบ)

2. กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ บริเวณแยก ไม่มีทางคนข้ามถนน มีทางรถไฟยมราชตัดผ่าน และที่บริเวณดังกล่าวมีชุมชนแออัดอยู่ใกล้เคียง เรียกว่า ชุมชนรถไฟจิตรลดา และชุมชนสัมปอ่ย ซึ่งตั้งอยู่เลียบทางรถไฟ ขาดระเบียบในการตั้งบ้านเรือน และมักมีอาชีพส่วนใหญ่ขับรถแท็กซี่ ขับรถสามล้อเครื่อง และเข็นรถขายของต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสร้างปัญหาในการรुक้าเข้ามาในพื้นที่ผิวการจราจร และจุดที่แยกมีการสร้างทางด่วนลงที่บริเวณใกล้ทางรถไฟ เมื่อมีรถไฟผ่านไม่สามารถระบายรถที่คับคั่งได้ ซึ่งส่งผลไปถึงที่แยกอื่น ๆ ด้วย และบริเวณดังกล่าวมีการจัดช่องให้รถโดยสารประจำทางของถนนเพชรบุรี 1 ช่อง ทาง ถนนหลานหลวง 1 ช่องทาง ส่วนทางด้านถนนสวรรคโลก และถนนเพชรบุรีเข้าไปทางแยกอุรุพงษ์ ไม่มีการกำหนดให้เป็นช่องเดินรถโดยสารประจำทางไว้ ถนนดังกล่าวมีความคับคั่งมากในช่วงระหว่างเวลา 06.00-09.00 น. และในช่วงเวลา 16.00-20.00 น. มีป้อมเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นทั้งที่พักและตู้กดสัญญาณไฟ เป็นป้อมที่มีขนาดใหญ่ ภายในมีเครื่องปรับอากาศ รถที่ผ่านแยกดังกล่าวมีแทบทุกชนิด อันได้แก่ รถเมล์ รถนั่งส่วนบุคคล รถแท็กซี่ รถตู้ รถสามล้อเครื่อง รถบรรทุกสินค้าที่บริเวณตลาดมหานาค ฯลฯ ในเวลาช่วงเช้าและช่วงบ่าย ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรจากหลายหน่วยงานด้วยกันช่วยอำนวยความสะดวกจราจรเพื่อให้คล่องตัว พฤติกรรมการเบี่ยงเบนที่พบส่วนใหญ่เป็นกรณีที่รถแท็กซี่และรถเมล์มักจะจอดรอคาบบริเวณแยกส่งผลให้การจราจรติดขัด

3. เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกอยู่ที่บริเวณแยกอุรุพงษ์ ประตุน้ำมีด้วยกันหลายหน่วย หน่วยหลักคือตำรวจจราจรของ สน.พญาไท คือ ส.ต.ท.ชำนาญ และ จ.ส.ต.ราชัน มีตำรวจจราจรกลาง และตำรวจในโครงการพระราชดำริ เป็นกำลังเสริม ซึ่งความรับผิดชอบหลักอยู่ที่ตำรวจจราจรของ สน.พญาไท ที่ช่วยอำนวยความสะดวกจราจรทำหน้าที่กฎสัญญาณไฟจราจรจำนวน 2 นายมีการสับเปลี่ยนกันทำหน้าที่ ในช่วงเวลาเร่งด่วนและภาวะการจราจรที่มีปัญหาติดขัด ซึ่งจะพิจารณาในเวลาพักก่อน เวลาที่การจราจรคับคั่งในช่วง 06.00-09.00 น. และช่วงเวลา 16.00-20.00 น. ซึ่งระยะเวลาที่ทำหน้าที่ตำรวจจราจรนั้น ส.ต.ท.ชำนาญ และ จ.ส.ต.ราชัน จะมีการช่วยเหลือกัน เมื่อมีรถคาบอยู่ที่แยกก็จะช่วยอำนวยความสะดวก เมื่อการปล่อยสัญญาณไฟในระบบอัตโนมัติปล่อยรถไม่สมดุลงกัน ก็จะกดสัญญาณไฟจราจรช่วย โดยใช้วิทยุสื่อสารประสานงานทางข่ายจราจรจากถนนเพชรบุรี แยกอุรุพงษ์ ทางหน้าสนามม้านางเลิ้ง และด้านถนนสวรรคโลกที่มาจากแยกอุทัย เพื่อมุ่งหน้าไปทางแยกยมราช ตลอดจนการระบายรถมาจากแยกศรีอยุธยา ที่ผ่านมาถึงแยกอุรุพงษ์ ที่จะมารวมกันกับรถที่จากถนนพระราม 6 ด้านเจริญผล

และรถที่ลงจากสะพานต่างระดับของถนนพิษณุโลกด้วย ในการทำงานในหน้าที่มีผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตรคอยกำกับดูแลตลอดมีการสั่งการทางวิทยุสื่อสาร และการมาตรวจตราด้วยตนเอง และจุดที่แยกพญาไท มักจะมีนายตำรวจระดับสูงมากคอยควบคุม เนื่องจากเป็นเส้นทางที่มีขบวนเสด็จพระราชดำเนินของพระบรมวงศานุวงศ์ผ่านบ่อยครั้ง

-สวัสดิการที่ได้รับ ส.ต.ท.ชำนาญ ได้รับอัตราเงินเดือน 6,000 บาท มีเงินเปอร์เซ็นต์การจับกุม โดยออกไปส่ง ซึ่งในแต่ละเดือนมีไม่มากนัก พอเป็นค่าใช้จ่ายประกอบ สำหรับชีวิตในครอบครัวแต่งงานแล้ว ภรรยาประกอบอาชีพค้าขายเสื้อผ้า มีบุตรเป็นชาย 1 คน อายุ 2 ปี อยู่ในความดูแลของมารดาของ ภรรยา มีบ้านพักอยู่ที่แฟลตของตำรวจ ในส่วนของขวัญกำลังใจในการทำงานดีพอสมควร ปฏิบัติงานดีจนได้รับการพิจารณา 2 ชั้นพิเศษบ่อยครั้ง ด้านสุขภาพ มีสุขภาพแข็งแรงดี ไม่สูบบุหรี่ แต่ดื่มสุราบ้างในงานสังสรรค์ เมื่อมีโอกาสจะออกกำลังกายโดยวิ่งรอบสนามฟุตบอลที่โรงเรียนสันติราษฎร์ ซึ่งอยู่ใกล้กับที่พักที่แฟลตบ้านพัก สน.พญาไท เมื่อมีอาการเจ็บป่วยจะต้องยื่นใบลาต่อผู้บังคับบัญชาก่อน ยกเว้นแต่เป็นกรณีเร่งด่วนฉุกเฉิน ระยะเวลาพักผ่อนเป็นช่วง ๆ รวมแล้ววันละ 6-7 ชั่วโมง ซึ่งคิดว่าเป็นเวลาที่เพียงพอ

-ข้อเสนอแนะของ ส.ต.ท.ชำนาญ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจจราจร เนื่องจากในปัจจุบันมีปริมาณรถมากเมื่อเทียบกับปริมาณของถนน ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานหนัก ควรจะมีการเพิ่มอัตราให้เหมาะสมเมื่อเทียบกับตำแหน่งในหน่วยราชการอื่นกับระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่ง ส.ต.ท.ชำนาญ เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจมาแล้วถึง 6 ปี และการปฏิบัติตามกฎจราจรมักจะมีการฝ่าฝืนกันบ่อยครั้ง เมื่อจับกุมก็จะขอ ร้องบ้าง บอกว่าไม่เคยผ่านถนนเส้นดังกล่าวบ้าง อ้างว่ารู้จักกับนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่บ้าง ซึ่งถ้ามีการออกไปส่งจาก คนใช้รถกลุ่มนี้มักจะถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิได้ในภายหลัง จึงมีความจำเป็นต้องปล่อยเลยตามเลย โดยเฉลี่ยใน 1 วันจะออกไปส่งให้กับผู้ขับรถที่ฝ่าฝืนกฎจราจรประมาณ 5-10 ราย ส่วนใหญ่เป็นรถเก๊กซี่ เนื่องจากขับรถด้วยความเร็ว ซอกแซกเมื่อมีช่องว่าง รถเมล์ก็มักจะมีการฝ่าฝืนไฟแดง และมักจะหยุดรถรับส่งในเขตห้ามจอด ขับรถฝ่าฝืนเครื่องหมายบังคับเลี้ยวขวา ซึ่งเมื่อเข้าช่องทางแล้วเปลี่ยนไปในทิศทางอื่น ทำให้การจราจรติดขัด และปัญหาที่พบบ่อยครั้งคือเครื่องยนตร์รถขัดข้องในรถที่สภาพเก่า ซึ่งตำรวจจราจรต้องออกมาช่วยเหลือ ข้อเสนอแนะควรให้มี เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ของ สน.พญาไท ประจำจุดที่แยกอุรุพงษ์ให้มากกว่าจำนวน 2 คน เนื่องจากตำรวจจราจรจากหน่วยงานอื่นมีหน้าที่ในด้านกรอำนวยความสะดวกจราจรเท่านั้น และไม่ค่อยมีความรับผิดชอบในการอยู่ประจำจุดมากนัก และอยากจะให้ผู้ใช้รถรักษาระเบียบวินัยในการขับรถ ไม่ใช้อารมณ์ปาดหน้ารถกัน ซึ่งพบเห็นได้บ่อยครั้ง และด้านสุขภาพ ให้มีการจัดเครื่องป้องกันอากาศเป็นพิษให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ซึ่งที่ได้รับมาใช้ไม่ค่อยมีคุณภาพ ต้องจัดหาซื้อมาเอง และอัตราเงินเดือนควรเพิ่มให้มากกว่านี้ เนื่องจากว่าต้องทำงานหนัก

4. ลักษณะทางสังคมทั่วไป บริเวณดังกล่าวเป็นบริเวณตลาด และเป็นจุดตัดของรถไฟ ซึ่งมีความถี่ในการเข้าจอดที่สถานีรถไฟหัวลำโพง เป็นการสัญจรของรถจำนวนมากด้วยกัน มีทั้งรถบรรทุกสินค้า และรถที่รับส่งผู้โดยสาร ซึ่งเป็นจุดที่มีรถโดยสารประจำทางเป็นจำนวนมากหลายสายด้วยกัน โดยที่ดังกล่าวได้กำหนดให้รถเมล์วิ่งตามช่องทางรถประจำทางอย่างชัดเจนบนถนนเพชรบุรี และถนนหลานหลวง ส่วนถนนอื่นไม่ได้กำหนดช่องทางรถประจำทางไว้ จึงทำให้รถโดยสารประจำทางวิ่งที่บริเวณกลางถนน หรือในช่องขวาสุด ซึ่งช่องทางรถประจำทางเป็นช่องทางรถจัดไว้ในช่องซ้ายสุด ที่พบเห็นพฤติกรรมของคนขับรถเมล์ส่วนใหญ่จะขับล้ำออกนอกช่องทางรถโดยสารประจำทาง หรือ

คร่อมช่องเดินรถของรถโดยสารประจำทาง เมื่อใกล้ถึงป้ายหยุดรถโดยสารประจำทางก็จะมีการปาดเข้า หรือ เมื่อเห็นมีเจ้าหน้าที่ตำรวจยืนอยู่จะรีบปาดหน้าเข้าป้าย และสถานที่ใกล้เคียงมีโรงพยาบาลมิชชั่น ที่เป็นจุดที่มีรถเข้า-ออกมาก

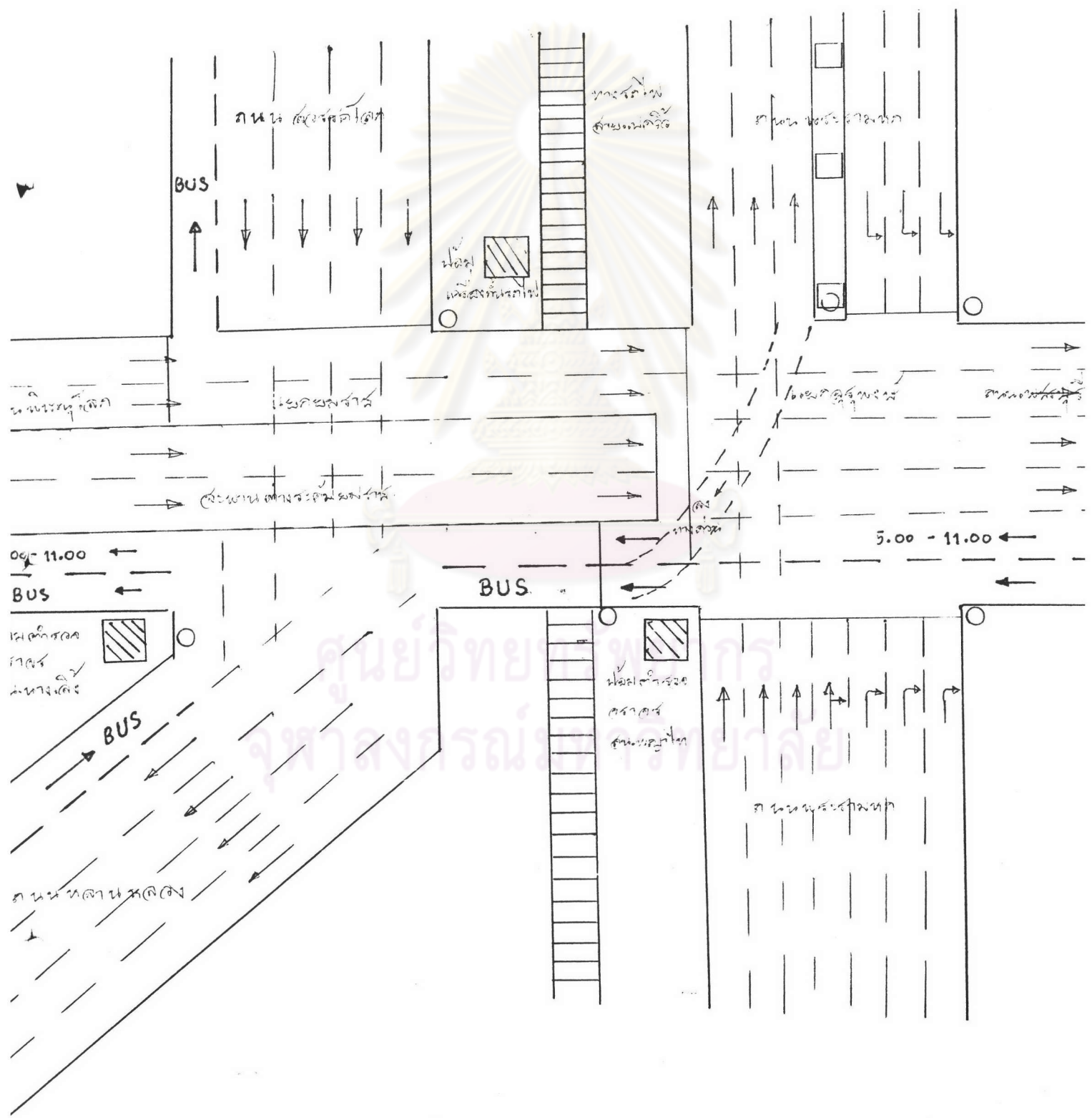
-กลุ่มคนที่สัญจรไปมาที่บริเวณแยกอุรุพงษ์ มีกลุ่มบุคคลหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นคนที่จับจ่ายซื้อสินค้า และกลุ่มวัยทำงาน ได้มีการสร้างสะพานลอยให้คนข้ามของแยกอุรุพงษ์ การเดินลัดเลาะระหว่างที่รถหยุดรอสัญญาณไฟจราจรบนถนน ทำให้รถที่วิ่งมาต้องชะลอความเร็วของรถลง

-ปัญหาการจราจรที่ได้พบส่วนใหญ่เป็นกรณีที่คนที่สัญจรไปมาได้ลงมาบนพื้นผิวการจราจร ก่อให้เกิดปัญหาารถขับเคลื่อนได้ไม่สะดวก และรถที่ผ่านถนนดังกล่าวมีการชะลอความเร็วลง เพื่อใช้ความระมัดระวัง และปัญหาการกำหนดช่องทางเดินรถโดยสารประจำทางไม่มีความชัดเจนพอ ในเรื่องสัญญาณไฟจราจร ที่มีการปล่อยไฟเขียวให้รถทั้งสองฝ่ายออกพร้อมกันจึงต้องมีการรอกันและอาจก่อให้เกิดปัญหาการเฉี่ยวชนกันได้ และกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรคอยดูแลจุดสัญญาณไฟ ระบบอัตโนมัติมักจะไม่สามารถสัมพันธ์กับปริมาณรถ และเส้นทางบังคับซ้ายทั้ง 4 ด้านของแยกไม่เหมือนกัน จึงมักจะมียุติที่ไม่ชำนาญเส้นทางจราจรแล้วมักจะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรออกใบสั่ง

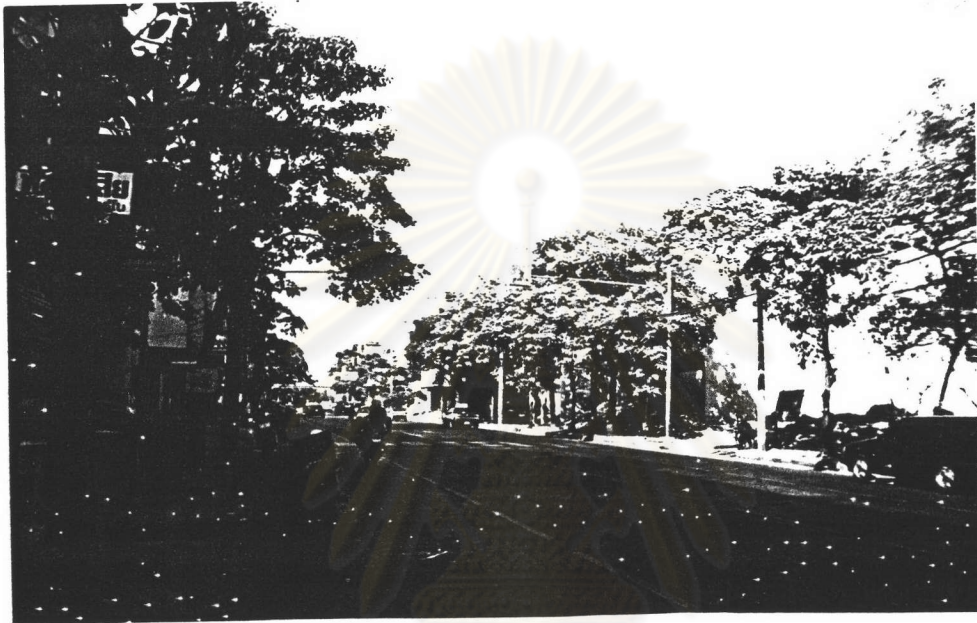
-อุบัติเหตุที่พบมักจะมีการเฉี่ยวชนกันในช่วงที่เปลี่ยนสัญญาณไฟจราจร และมีการเปลี่ยนช่องทางวิ่ง ซึ่งรถที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งได้แก่รถจักรยานยนต์และรถโดยสารประจำทาง ที่มีการโดนกันเล็ก ๆ น้อย ๆ ความเสียหายไม่มาก เมื่อมีเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมาพบมีการเจรจาตกลงกันได้โดยใช้เวลาไม่มากนัก ช่วงที่เกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้งจะเป็นช่วงที่การจราจรไม่คับคั่งมากนัก จะเป็นช่วงที่รถสามารถใช้ความเร็วได้ และอาจมีการเฉี่ยวชนกันได้ หากกรณีที่ติดขัดมักจะเกิดการเฉี่ยวกันเล็กน้อยเท่านั้น เช่น เปิดประตูรถยนต์แล้วถูกรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชน การเฉี่ยวกันของรถเมย์กับรถจักรยานยนต์ อาจถึงได้รับบาดเจ็บ และในเวลาว่างคืน ถนนศรีอยุธยาจะมีรถจักรยานยนต์ขับด้วยความเร็วเป็นกลุ่มวัยรุ่นซึ่งมักจะแข่งขันกัน ส่งเสียงดัง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ สน. พญาไท ได้วางแผนจับกุมกันบ่อยครั้ง แต่เนื่องจากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจเวลากลางคืนมีน้อยจึงจับกุมได้ไม่หมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

○ สัญลักษณ์ไฟจราจร



ภาพถ่ายบริเวณแยกอรุณงษ์-ยมราช



แยกอรุณงษ์ เป็นจุดตัดของถนนเพชรบุรี และถนนพระรามที่ 6 ซึ่งมีแยกต่อกันกับแยกยมราช โดยมีสะพานต่างระดับระบายรถจากถนนพิษณุโลก ซึ่งมีปริมาณรถที่หนาแน่นตลอดทั้งวัน และเป็นจุดที่ทางรถไฟตัดผ่าน รถจึงต้องมีการชะลอความเร็ว ทั้งถนนเพชรบุรี และถนนพระรามที่ 6 ต่างก็เป็นถนนที่กำหนดเดินทางเดียว แต่ถนนเพชรบุรีได้กำหนดให้ช่องทางรถเมล์วิ่งสวนได้ 1 ช่องทาง เป็นช่องทางพิเศษ และช่วงเวลา 05.00-11.00 น. กำหนดให้เพิ่มช่องทางวิ่งพิเศษคู่กับช่องทางรถเมล์อีก 1 ช่อง เป็นการช่วยระบายรถเข้ากรุงเทพมหานคร ทำให้ลดความคับคั่งในการสัญจรได้ และแยกยมราชยังเป็นจุดที่ระบายรถลงจากทางด่วนที่ก่อสร้างใหม่ ซึ่งก็สร้างปัญหาในการเพิ่มปริมาณรถช่วงที่ระบายลงจากทางด่วน

สรุปผลการวิจัย ปัญหาการวิจัย และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยเกี่ยวกับ พฤติกรรมของคนขับรถเมล์กับปัญหาจราจรใน กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาคนขับรถเมล์ชนิดธรรมดาขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ที่ช่วยแก้ปัญหาจราจร ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้ทฤษฎี โครงสร้าง-การหน้าที่ (Function - Structural Theory) ทฤษฎีโครงสร้างทาง สังคมและสภาวะไร้ระเบียบ (Social Structure and Anomie) ทฤษฎีการเลียนแบบ (Identification or imitation a model) ทฤษฎีการเบี่ยงเบน (Diviant Behavior) ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theory) ใช้ กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง คือ ภูมิหลังทางสังคม ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ พฤติกรรม การขับรถตามกฎหมายจราจร แผนการแก้ไขปัญหาจราจร การช่วยแก้ปัญหาจราจร ซึ่งมีสมมติฐานหลักฐานในการศึกษาคือ พฤติกรรมการขับ รถตามกฎหมายจราจรของคนขับรถเมล์ช่วยแก้ปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีสมมติฐานย่อย ในการศึกษา ดังนี้

1. การไม่ขับรถช้าในขณะที่รถด้านหน้าเคลื่อนไประยะห่าง ช่วยแก้ปัญหาจราจร
2. การไม่ขับรถฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร ช่วยแก้ปัญหาจราจร
3. การขับรถชิดขอบทางด้านซ้ายในช่องเดินรถประจำทาง ช่วยแก้ปัญหาจราจร
4. การไม่ขับรถกีดขวางการจราจร ช่วยแก้ปัญหาจราจร
5. การไม่จอดรถกีดขวางการจราจร ช่วยแก้ปัญหาจราจร

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ช่วยแก้ปัญหาจราจรมากซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เรียงตามลำดับ

ความสำคัญดังนี้

1. พฤติกรรมการไม่จอดรถกีดขวางการจราจร
2. พฤติกรรมการขับรถชิดขอบทางด้านซ้ายในช่องเดินรถประจำทาง

ส่วนพฤติกรรมที่ช่วยแก้ปัญหาจราจรได้น้อย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เรียงลำดับต่อจากพฤติ

กรรมข้างต้น มีดังนี้

3. พฤติกรรมการไม่ขับรถฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจร
 4. พฤติกรรมการไม่ขับรถกีดขวางการจราจร
 5. พฤติกรรมการขับรถเคลื่อนออกด้วยความเร็วในขณะที่รถด้านหน้าเคลื่อนไประยะห่าง
- ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งทางสังคมวิทยา และ มานุษยวิทยา

ปัญหาการวิจัย ในการเก็บข้อมูลในสนามวิจัย ผู้วิจัยประสบปัญหาหลายประการ คือ

1. ความหลากหลายของคนขับรถเมล์ชนิดธรรมดา ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ จึงมีความแตกต่างกันได้ด้านรายได้ วิธีการสมัครเข้าเป็นคนขับรถเมล์ ซึ่งมีทั้งพนักงานเก่าและพนักงานใหม่ ซึ่งมีหลักการที่ แตกต่างกันอย่างออกไป

2. การที่คนขับรถเมล์มักจะไม่ค่อยมีเวลาในการให้ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากเวลาส่วนใหญ่อยู่บนรถเมล์ ซึ่งผู้วิจัยต้องอาศัยการแจกแบบสอบถามให้คนขับรถเมล์ตอบที่บริเวณท่ารถ หรืออยู่ซึ่งเป็นที่จอด

รถเมล์ และต้องขอความร่วมมือกับนายท่ารถเมล์

3. ต้องควบคุมแบบสอบถามที่แจกให้กับคนขับรถเมล์ เนื่องจาก เมื่อรับแบบสอบถามแล้วคนขับรถเมล์บางคนต้องขับรถออกไป ทำให้ไม่ได้ส่งคืนแบบสอบถามที่ตอบแล้ว

4. กวอออกภาคสนาม ซึ่งแต่ละจุดมี ระยะทางห่างไกลกัน ทั้งในกองบังคับการตำรวจนครบาลชนบุรี กองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือ และกองบังคับการตำรวจนครบาลใต้ ซึ่งการศึกษากลุ่มคนขับรถเมล์กระจ่ายกันไป ต้องเสียเวลาในการเดินทางมาก เนื่องจากปัญหาการจราจรติดขัด

ข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์หลายด้าน จึงมีข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่จะทำการศึกษาค้างต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ก่อนเข้าสนามวิจัย ผู้วิจัยควรศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานด้านการจราจรที่เกี่ยวข้อง และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ถึงเขตการเดินทางต่าง ๆ จำนวนสายการเดินทาง จำนวนพนักงาน ปริมาณรถเมล์ที่วิ่งอยู่ ตลอดจนสวัสดิการที่คนขับรถเมล์จะได้ ซึ่งเมื่อผู้ทำการวิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจนได้ความกระจ่างก็จะทำให้เกิดความรู้ในสิ่งที่จะศึกษาวิจัยยิ่งขึ้น

และหลังจากสรุปผลการวิจัยครั้งนี้แล้วควรมีการศึกษาต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของคนขับรถเมล์ในโอกาสกับปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลในการช่วยแก้ปัญหาจราจรที่หลายหน่วยงานต่างช่วยกันแก้ปัญหาอยู่ในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรอยู่ในสนามวิจัยให้มาก อาจจะต้องมีเวลาถึง 1 ปี เพื่อสังเกตพฤติกรรมของคนขับรถเมล์อย่างละเอียด ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการขับรถของคนขับรถเมล์ การปฏิบัติตามกฎหมายจราจร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา แก้ปัญหาด้านการจราจรต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย